

## АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ НАВЧАННЯ ПРОВІДНИХ ВВНЗ УКРАЇНИ

Метою даних тез доповіді є розгляд специфіки навчання курсантів з дисципліни «Англійська мова професійного спілкування» у провідних вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) України. Навчання курсантів здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу та модульно-рейтингової системи контролю [1; 2]. Згідно з освітньо-професійною програмою кредит (національний кредит у системі вищої освіти України) – це обсяг навчального матеріалу, який з урахування терміну опанування студентами певних навчальних елементів (відповідно до психофізіологічних норм засвоєння при виконанні оптимальних форм, методів і засобів навчання та контролю) може бути засвоєний за 54 години навчального часу (сума годин аудиторної та самостійної роботи студента за тиждень).

Заліковим кредитом визначається одиниця Європейської кредитно-трансферної та акумулюючої системи (36 академічних годин), яка визначає навчальне навантаження, необхідне для засвоєння змістових модулів. Саме це загальноєвропейське часове поняття кредиту, як правило, береться за основу під час розробки моделі навчання курсантів з дисципліни «Англійська мова професійного спілкування».

Відповідно до Програми англійської мови професійного спрямування [6] на вивчення іноземної мови професійного спрямування виділяється 11 кредитів (по 36 годин). Для курсантів немовних факультетів, які продовжують вивчення іноземної мови на основі знань, набутих у середньому навчальному закладі, Програма навчальної дисципліни іноземна мова (військово-спеціальна мовна підготовка) розрахована на 648 годин [7; 3 с. 18]. Коротко представимо аналіз моделей навчання курсантів з дисципліни «Англійська мова професійного спілкування» у провідних ВВНЗ України. Зокрема зосередимо увагу на вивчення загальновійськової англійської мови, що об'єднує курсантів різних спеціальностей.

Згідно з навчальною програмою Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» (НТУУ «КПІ»), вивчення курсантами Військового інституту телекомунікацій та інформатизації НТУУ «КПІ» загальновійськової англійської мови здійснюється у першому семестрі III-ого курсу. На вивчення військової англійської виділено 2 кредити (72 години) – 36 годин аудиторних занять та 36 годин самостійної роботи. На перших двох курсах курсанти вивчають загальну англійську мову.

Оволодіння основними поняттями з професійної тематики у Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка передбачається на 4-ому році навчання. Військово-спеціальний курс передбачає:

- ознайомлення курсантів з базовою лексикою за спеціальністю;
- активізацію вмінь та навичок усного мовлення з професійної тематики;
- оволодіння уміннями перекладу текстів з професійної тематики [3, 21].

У першому семестрі майбутні військові фахівці Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка вивчають загальновійськові теми (структура збройних сил, проблема тероризму в сучасному світі, міжнародні організації тощо), а у другому теми, що більше стосуються спеціальності курсантів, використовуючи вітчизняні навчально-методичні комплекси [4; 5; 8; 9; 10 та ін.].

Навчання курсантів Академії внутрішніх військ МВС України англійської мови військового спрямування передбачає навчання англійської мови за обраною спеціальністю на 5-му курсі освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». Харківський університет Повітряних Сил імені Кожедуба здійснює навчання курсантів загальної військової англійської мови вже з другого семестру першого року навчання, використовуючи підручник Campaign 1. На наступних курсах відбувається поглиблення професійної спрямованості відповідно до кожної конкретної спеціальності з використанням вітчизняних навчально-методичних комплексів. Проте ця модель навчання не відповідає більшості ВВНЗ України, адже, як правило, навчання курсантів розпочинається з декількох семестрів вивчення загальної англійської мови.

Аналіз моделей навчання в провідних ВВНЗ дає нам змогу зробити висновок про використання в українських ВВНЗ різних моделей навчання курсантів з дисципліни «Англійська мова професійного спілкування».

### Література:

1. Болонський процес і кредитно-модульна система організації навчального процесу : [метод. рекомендації для викладачів і студентів] / В. І. Євдокимов, О. М. Микитюк, Л. П. Марченко, В. В. Луценко. – Харків : ХНУРЕ, 2004. – 39 с.
2. Журавський В. С. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти / В. С. Журавський, М. З. Згуровський. – К.: ІВЦ «Політехніка», 2003. – 200 с.
3. Златніков В. Г. Методика навчання професійно-орієнтованого аудіювання англійською мовою курсантів вищих військових навчальних закладів: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Златніков Валентин Геннадійович. – К., 2012. – 239 с.
4. Златніков В. Г. Практичний курс з вивчення іноземної мови (військово-спеціальної мовної підготовки) для курсантів (студентів) 4 курсу за спеціальністю «Радіоелектронні пристрої системи та комплекси». – К. : Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2006. – 264 с.
5. Коржова О. М. Практичний курс з вивчення іноземної мови (військово-спеціальної мовної підготовки) для курсантів (студентів) 4 курсу за спеціальністю «Психологія». – К. : Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2006. – 300 с.
6. Програма з англійської мови для професійного спілкування / [Г. Є. Бакаєва, О. А. Борисенко, І. І. Зуєнок та ін.]. – К. : Ленвіт, 2005. – 119 с.
7. Програма навчальної дисципліни іноземна мова (військово-спеціальна мовна підготовка): методичні рекомендації / [укладачі М. Б. Білан, І. О. Ольховой]. – К.: ВІКНУ, 2010. – 98 с.

8. Робак О. О. Практичний курс з вивчення іноземної мови (військово-спеціальної мовної підготовки) для курсантів (студентів) 4 курсу за спеціальністю «Фінанси». – К. : Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2006. – 246 с.
9. Свистунова С. С. Практичний курс з вивчення іноземної мови (військово-спеціальної мовної підготовки) для курсантів (студентів) 4 курсу за спеціальністю «Правознавство». – К. : Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2006. – 308 с.
10. Хакімова Ю. О. Практичний курс з вивчення іноземної мови (військово-спеціальної мовної підготовки) для курсантів (студентів) 4 курсу за спеціальністю «Політологія». – К. : Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2006. – 256 с.